

Consiliul JAI se va pronunța joi asupra aderării României la spațiul Schengen

Consiliul Justiției și Afaceri Interne (JAI) al Uniunii Europene se va pronunța joi asupra aderării României, Bulgariei și Croatiei la spațiul Schengen, conform agendei provizorii a reuniunii, deși cel puțin două țări au în continuare obiecții față de aderarea României și Bulgariei, sau numai a Bulgariei, la zona de liberă circulație.

Pe agenda provizorie a Consiliului JAI figurează joi punctul "Decizia Consiliului privind aplicarea integrală a dispozițiilor acquis-ului Schengen în Bulgaria și în România" (posibil) Adoptare, precum și un punct similar referitor la Croatia. Agenda JAI ar putea suferi modificări în urma reuniunii COREPER (Comitetul Reprezentanților Permanenți ai guvernelor statelor membre pe lângă Uniunea Europeană) de miercuri dimineață, în urma contactelor diplomatice de până atunci.

Până în prezent nicio țară nu și-a anunțat opoziția față de aderarea Croatiei la spațiul Schengen, în timp ce mai multe state au exprimat obiecții față de aderarea României și Bulgariei, sau numai a Bulgariei, inclusiv în ultimele zile.

Guvernul olandez a anunțat vineri că va accepta aderarea României și Croatiei la spațiul Schengen, dar va bloca aderarea Bulgariei. Premierul olandez Mark Rutte a motivat această decizie prin faptul că "există, teoretic, riscul inițierii unui flux migrator printr-o țară" anume.

Justificarea sa este împărtășită și de cancelarul austriac Karl Nehammer, care a declarat sâmbătă presei la Viena că Austria "nu își dă consimțământul pentru extinderea spațiului Schengen către România și Bulgaria", acceptând doar aderarea Croatiei.

Cancelarul austriac afirmase anterior că majoritatea celor aproximativ 75.000 de migranți ilegali care au intrat anul acesta în Austria fără să fi fost înregistrați anterior într-o altă țară din UE au trecut prin Bulgaria sau România, țări aflate la frontiera externă a UE, declarații respinse ulterior atât de autoritățile române, cât și de cele bulgare.

Rezerve a exprimat până de curând față de extinderea spațiului Schengen și opoziția din Suedia. Europarlamentarul Siegfried Muresan, care este vicepreședinte al grupului Partidului Popular European (PPE) în Parlamentul European (PE), a declarat însă recent, cu prilejul unei reuniuni la nivel înalt a PPE la Atena, că guvernul Suediei a obținut mandat din partea parlamentului pentru a vota aderarea României la spațiul Schengen.

"Guvernul Suediei a prezentat o analiză obiectivă privind nivelul nostru de pregătire. Pe baza acestei analize, astăzi (2 decembrie n.r.), Comisia pentru afaceri externe a Parlamentului Suediei a dat votul favorabil", a anunțat Muresan pe o rețea de socializare la sfârșitul săptămânii trecute.

Luni, doi oficiali ai Comisiei Europene, respectiv vicepreședintele pentru promovarea modului de viață european Margaritis Schinas și comisarul european pentru afaceri interne Ylva Johansson, au reiterat că România, Bulgaria și Croatia îndeplinesc "în totalitate toate cerințele" pentru a fi membre cu drepturi depline ale spațiului de liberă circulație Schengen și că se așteaptă ca cei 27 să dea undă verde primirii lor, joi.

"Cred că aceasta este o parte a dezbaterii care trebuie să iasă la lumină acum, că se apropie momentul critic al deciziei. Este un mit, și este nedrept să se proiecteze argumentul că (...) extinderea presupune mai puține controale. Este vorba despre mai multe controale și controale mai bune" din punct de vedere calitativ, a spus Margaritis Schinas.

"Atât Bulgaria, cât și România și Croatia au fost analizate în detaliu și rezultatul este că îndeplinesc toate criteriile

pentru a face parte din Schengen", a declarat la rândul ei Ylva Johansson, care a adăugat că, la cererea "unor state membre" care aveau "unele îndoieli" cu privire la Bulgaria și România, a fost trimisă o misiune de "experti la nivel înalt" pentru a elabora un raport.

"Evaluarea (misiunii - n.r.) este că Bulgaria îndeplinește chiar mai multe (criterii - n.r.) decât o făcea cu prilejul primei evaluări. Atât Bulgaria, cât și România au crescut nivelul de protecție la frontierele externe", a dat asigurări comisarul european.

Johansson a subliniat că, prin urmare, "pe masa Consiliului (Afaceri Interne - n.r.) de joi se vor afla toate rapoartele care arată clar că atât România, cât și Bulgaria și Croația îndeplinesc în totalitate toate cerințele pentru a fi membre cu drepturi depline ale (spațiului) Schengen. Și acesta sper să și fie rezultatul votului de joi", a insistat ea.

În 16 noiembrie 2022, Comisia Europeană a adoptat o comunicare privind aplicarea completă a acquisului Schengen în Bulgaria, România și Croația, cerând Consiliului să ia măsurile necesare, fără alte amânări, care să le permită acestor trei țări să adere la spațiul fără controale la frontierele interne. Pentru aceasta este nevoie de unanimitate în rândul ministrilor de interne ai UE.

În 1985 la Schengen, un mic sat din Luxemburg, a fost semnat Acordul privind abolirea graduală a controalelor la frontierele comune, urmat în 1990 de semnarea Convenției care implementează acest acord. Punerea în aplicare a Acordurilor Schengen a început în 1995, implicând inițial șapte țări din Uniunea Europeană.

Spațiul Schengen garantează liberă circulație pentru peste 400 de milioane de cetățeni ai Uniunii Europene și pentru cetățeni din afara UE care trăiesc în Uniunea Europeană sau vizitează UE ca turiști, în cadrul programelor de schimb de studenți sau în scop de afaceri (orice persoană prezintă în mod legal în UE). Liberă circulație a persoanelor îi permite fiecărui cetățean al UE să calătorească, să lucreze și să trăiască într-o țară a UE fără a avea nevoie de formalități speciale. Schengen susține această libertate prin faptul că le permite cetățenilor să se deplaseze în interiorul spațiului Schengen fără a face obiectul controalelor frontaliere.

În prezent, spațiul Schengen cuprinde 22 de țări din Uniunea Europeană (Austria, Belgia, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia și Ungaria) și patru țări din afara acesteia (Elveția, Islanda, Liechtenstein și Norvegia).

Mai există cinci membre ale UE care nu au aderat la Spațiul Schengen: Irlanda (care își menține o clauză de opt-out), România, Bulgaria, Croația și Cipru. Primele trei sunt în prezent în proces de aderare la Spațiul Schengen și deja aplică acquis-ul Schengen într-o măsură extinsă. Cipru este în proces de evaluare a pregătirii sale pentru aderarea la Schengen. Sistemul de Informații Schengen în Cipru va fi operațional în curând și acest proces va fi verificat printr-o evaluare Schengen în 2023.

Frontierele externe ale Spațiului Schengen au o lungime de aproximativ 50.000 de kilometri, dintre care 80% frontiere maritime sau fluviale și 20% frontiere terestre. Spațiul Schengen are sute de aeroporturi și porturi maritime, numeroase puncte de trecere a frontierei terestre, o suprafață de 4.312.099 kilometri pătrați și o populație de 419.392.429 cetățeni.

Aderarea la spațiul Schengen nu este doar o decizie politică a statului respectiv. Țările trebuie să îndeplinească o listă de precondiții: aplicarea setului comun de reguli Schengen (asa-numitul acquis Schengen), cu privire la controalele frontierelor terestre, maritime și aeriene (aeroporturi), emiterea de vize, cooperarea polițienească și

protectia datelor personale; preluarea responsabilitatii pentru controlul frontierelor externe în numele altor tari din Schengen si pentru emiterea de vize Schengen uniforme; cooperare eficienta cu institutiile de aplicare a legii în alte tari din Schengen, pentru a mentine un nivel de securitate ridicat odata ce controalele frontaliere între tarile Schengen sunt abolite; conectarea la Sistemul de Informatii Schengen (SIS) si utilizarea acestuia. Țările care doresc sa adere la spatiul Schengen trebuie sa fie supuse unei serii de evaluari Schengen care sa confirme daca ele îndeplinesc conditiile necesare pentru aplicarea regulilor Schengen. Decizia de aderare necesita apoi unanimitate în cadrul UE.

Chiar si în spatiul de libera circulatie, politia poate realiza controale în conformitate cu legislatia nationala a tarii Schengen respective. În functie de scopul exact, aceste controale pot, de exemplu, sa includa controlul identitatii. De asemenea, daca exista o amenintare grava la adresa securitatii interne, o tara din Schengen poate reintroduce temporar, în mod exceptional, controalele la frontierele sale interne. Daca sunt reintroduse asemenea controale, statul membru în cauza trebuie sa informeze Consiliul (si, astfel, pe celelalte tari din Schengen), Parlamentul European si Comisia Europeana, precum si opinia publica. Comisia Europeana ofera informatii despre situatia actuala la frontierele interne pe website-ul sau.